

Evides N.V.

T.a.v. heer of mevrouw
Schaardijk 150
3063 NH Rotterdam

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Besluit op de aanvraag omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor de aanleg van een watertransportleiding vanaf het knooppunt Markiezaat tot aan het industriegebied Vlissingen-Oost deelgebied Oost	819219		

Middelburg, 28 juli 2026

Geachte heer of mevrouw,

Op 18 maart 2026 hebben wij uw aanvraag ontvangen. Evides N.V. vraagt een omgevingsvergunning aan voor een flora- en fauna-activiteit (hierna: vergunning) als bedoeld in artikel 5.1 lid 2, onder g, Omgevingswet (hierna: Ow).

Evides N.V. vraagt vergunning aan om af te wijken van het verbod als bedoeld in artikel 11.54 lid 1 sub b van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) om opzettelijk voortplantings- of rustplaatsen van de haas (*Lepus europaeus*) te beschadigen of te vernielen. De vergunning wordt aangevraagd op grond van artikel 8.74I lid 1 sub b onder 3° van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl); in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De vergunning is aangevraagd voor de periode vanaf 24 augustus 2026 tot en met 30 september 2027.

De vergunning heeft betrekking op de aanleg van een watertransportleiding vanaf het knooppunt Markiezaat tot aan het industriegebied Vlissingen-Oost Deelgebied Oost. Het totale plangebied is opgedeeld in de delen 'west', 'midden' en 'oost'. Onderhavig besluit heeft betrekking op het deelgebied oost, zie bijlage 2. De vergunning is ook aangevraagd voor het deelgebied west onder het zaaknummer: 819218. De vergunning voor het deelgebied midden wordt later aangevraagd.

Wij bevestigden de ontvangst van uw aanvraag met onze brief op 15 april 2026. Hieronder leest u onze beslissing op uw aanvraag.

OMGEVINGSVERGUNNING FLORA- EN FAUNA-ACTIVITEIT MET ZAAKNUMMER: 819219

Wij besluiten:

- I. Aan Evides N.V. de aangevraagde vergunning van artikel 11.54 lid 1 sub b van het Bal om opzettelijk voortplantings- of rustplaatsen van de haas te beschadigen of te vernielen, **te verlenen**. Dit doen wij op grond van artikel 8.74I lid 1 sub b onder 3° van het Bkl; in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

- II. De voorschriften in onderdeel 1 te verbinden aan deze vergunning.
- III. Dat de vergunning mag worden gebruikt om de watertransportleiding aan te leggen voor deelgebied oost van het project aanleg watertransportleiding tussen knooppunt Markiezaat tot aan het industriegebied Vlissingen-Oost, zie bijlage 2.
- IV. Dat de vergunning geldig is van 24 augustus 2026 tot en met 30 september 2027.
- V. De volgende documenten deel uit te laten maken van de vergunning:
 - a. DSO-verzoek van 8 juli 2026, ons kenmerk: 01-819219;
 - b. Bijlagen bij de aanvraag zoals aangeleverd op 18 maart 2026:
 - i. Begeleidende brief vergunningsaanvraag opgesteld door Evides N.V., ons kenmerk 02-819219;
 - ii. Quickscan opgesteld door Milieu Adviesbureau Adverbo, 31 juli 2025, ons kenmerk: 03-819219;
 - iii. Nader onderzoek opgesteld door Milieu Adviesbureau Adverbo, 16 maart 2026, ons kenmerk: 04-819219;
 - iv. Activiteitenplan versie 1 opgesteld door Milieu Adviesbureau Adverbo, 12 maart 2026, ons kenmerk: 05-819219;
 - c. Aanvullende gegevens, zoals ontvangen op 8 juni 2026:
 - i. Activiteitenplan versie 2 opgesteld door Milieu Adviesbureau Adverbo, 27 mei 2026, ons kenmerk: 06-819219;
 - ii. Beantwoording aanvullende vragen deel 1, ons kenmerk: 07-819219;
 - d. Aanvullende gegevens, zoals ontvangen op 8 juli 2026:
 - i. Beantwoording aanvullende vragen deel 2, ons kenmerk: 08-819219;
 - ii. Kaart situatieoverzicht, ons kenmerk 09-819219.

Alle relevante wet- en regelgeving waar dit besluit op is gebaseerd en waaraan is getoetst vindt u in bijlage 1.

Leest u vooral onderdeel 1 zorgvuldig door, hierin staan de voorschriften die wij aan de vergunning verbinden. Het is belangrijk dat u zich houdt aan deze voorschriften. Doet u dit niet, dan kunnen we de vergunning intrekken of wijzigen. Dit staat in artikelen 18.10 lid 1 en 4 van de Ow. De motivering van dit besluit vindt u in onderdeel 2 'Overwegingen'.

Wilt u tijdens de looptijd van de vergunning iets veranderen aan de uitvoering van uw ingreep? Neem dan altijd contact met ons op voordat u veranderingen doorvoert. Wij helpen u dan inschatten of de gewenste verandering past binnen uw vergunning. U kunt ons bereiken via het e-mailadres natuurbescherming@zeeland.nl. Noem hierbij altijd het zaaknummer.

Controleer of andere regelgeving van toepassing is

Wij hebben uw aanvraag getoetst aan de artikelen met betrekking tot het onderdeel flora- en fauna-activiteiten van de Ow, het Bal en het Bkl. Het kan zijn dat u voor het uitvoeren van uw ingreep ook een andere vergunning nodig heeft. Bijvoorbeeld volgens andere onderdelen van de Ow. Denk ook aan regelgeving van andere overheden zoals de gemeente of het waterschap. U bent zelf verantwoordelijk om te controleren of andere wet- en regelgeving van toepassing is.

Tot slot moet u altijd voldoen aan de zorgplichten voor natuur. Dat betekent dat u moet voorkomen dat uw ingreep schade aanricht aan beschermde planten en dieren en hun leefomgeving. Hierbij kunt u denken aan de volgende voorbeelden:

- Het verwijderen van beplanting doet u buiten het broedseizoen (15 maart tot en met 15 juli daaropvolgend).
- Vermijd of minimaliseer gebruik van verlichting.
- Pas verlichting zo aan dat vleermuizen er zo min mogelijk door worden verstoord.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,
Namens deze,

Unitmanager Natuurbescherming

Bijlagen:

1. Relevante wet- en regelgeving;
2. Kaarten van het plangebied;
3. Invulformulier logboek.

Kopie aan: RUD-Zeeland, groenewetten@rud-zeeland.nl

Rechtsmiddelen

Belanghebbenden kunnen schriftelijk bezwaar maken tegen dit besluit bij: Gedeputeerde Staten van Zeeland, t.a.v. de secretaris van de commissie voor bezwaarschriften, Postbus 6001, 4330 LA Middelburg.

In het bezwaarschrift neemt u ten minste op: uw naam en adres, de dagtekening van het bezwaarschrift, tegen welk besluit u bezwaar maakt en waarom. Het bezwaarschrift dient te worden ondertekend.

U moet het bezwaarschrift indienen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt. Doorgaans is dat de dag na de datum van verzending. Overschrijding van de inzendtermijn kan ertoe leiden dat met uw bezwaren geen rekening wordt gehouden. Als u overweegt bezwaar te maken, kunt u een informatiefolder aanvragen op telefoonnummer 0118-631000. U kunt de informatie ook downloaden via [Bezwaar maken](#)

Wij wijzen u erop dat het bezwaar niet de werking van het besluit schorst. U kunt een verzoek doen tot het treffen van een voorlopige voorziening. U richt het verzoek aan de voorzieningenrechter van de rechtbank Zeeland-West-Brabant, locatie Breda, team bestuursrecht, Postbus 90006, 4800 PA Breda. Voor de behandeling van het verzoek is griffierecht verschuldigd.

Onderdeel 1. VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. Voer de ingreep uit volgens de beschrijving in de vergunningaanvraag en de bijlagen bij deze aanvraag.
2. De initiatiefnemer en alle partijen die de werkzaamheden uitvoeren moeten op de hoogte zijn van de volgende zaken:
 - De vergunning;
 - De vergunningsvoorschriften;
 - De wijze waarop de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd.

Houdt een logboek bij (bijlage 3) om dit vast te leggen. Dit moet op verzoek worden getoond aan de inspecteurs van de Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (hierna: RUD-Zeeland).

De vergunning, inclusief alle bijbehorende bijlagen en het logboek, moet tijdens de uitvoering van de werkzaamheden op het plangebied aanwezig zijn.

3. De ecologisch deskundige moet aanwijzingen geven over het onaantrekkelijk maken van het plangebied voor de haas.

Hij/zij is altijd oproepbaar tijdens de werkzaamheden. Hij/zij legt zijn/ haar aanwijzingen vast in het logboek. Hij/zij legt ook vast hoe hier uitvoering aan wordt gegeven.

Het bevoegd gezag gebruikt de volgende definitie van een ecologisch deskundige:

- Een persoon die expertise heeft met de situatie en soorten waarover hij/zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden;
 - Hij/zij heeft minimaal 3 jaar aantoonbare ervaring met het uitvoeren van soortgericht onderzoek, eventueel onder begeleiding van een ervaren ecologisch deskundige.
4. Worden tijdens de controle of tijdens de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen, stop dan met uw werkzaamheden ter plaatse.

Neem contact op met het bevoegd gezag, Provincie Zeeland om te overleggen hoe met deze soorten om te gaan. Dit kan via het e-mailadres natuurbescherming@zeeland.nl. Dit geldt voor andere beschermde soorten, dan waarvoor de vergunning is verleend.
 5. Voordat u start met de werkzaamheden moet u bij de RUD-Zeeland melden wanneer u begint. Doe dit minimaal twee weken vooraf. U doet dit via het e-mailadres handhaving.groen@rud-zeeland.nl. Noem in uw contact steeds het zaaknummer. U kunt dit zaaknummer vinden bovenaan de brief.
 6. Binnen twee dagen nadat u klaar bent met de werkzaamheden moet u dit melden bij de RUD-Zeeland via handhaving.groen@rud-zeeland.nl. Noem in uw contact steeds het zaaknummer. U kunt dit zaaknummer vinden bovenaan de brief. Stuur het logboek mee met de melding.

Specifieke voorschriften haas

7. Minst gevoelige periode: de minst gevoelige periode is de voorkeursperiode voor de uitvoering van de werkzaamheden, zie tabel 1. De minst gevoelige periode voor de haas loopt van oktober tot en met januari. In de minst gevoelige periode kunnen de werkzaamheden zonder controlebezoek (zoals beschreven in voorschrift 9) worden uitgevoerd.

Gevoelige periode en meest gevoelige periode: werkzaamheden in de gevoelige periode en meest gevoelige periode kunnen uitgevoerd worden, indien het plangebied

voorafgaand aan de minst gevoelige periode onaantrekkelijk gemaakt is voor de haas én uit het controlebezoek blijkt dat er geen jonge hazen aanwezig zijn in het plangebied (voorschrift 9).

Indien jonge hazen worden aangetroffen tijdens het controlebezoek, dan is maatwerk mogelijk:

- De locaties met de jonge hazen worden ontzien, totdat de jonge hazen uit eigen beweging het plangebied verlaten hebben;
- De ecooloog beoordeelt welke delen van het plangebied met rust gelaten moeten worden om verstoring van de jonge hazen te voorkomen. De ecooloog bepaalt de minimale afstand die gehouden moet worden vanaf de jonge hazen. Het uitgangspunt is dat de werkzaamheden niet kunnen leiden tot verstoring van de aanwezige jonge hazen.
- Bevindingen worden vastgelegd in het logboek.

De werkzaamheden in de gevoelige periode en meest gevoelige periode moeten doorlopend uitgevoerd worden, waarbij sprake is van constante verstoring (aanwezigheid personeel en machines) en waarbij de vegetatie regelmatig gemaaid wordt (voorschrift 8).

- Indien er een periode van meer dan een week zonder verstoring is in de (meest) gevoelige periode, dient opnieuw een controlebezoek uitgevoerd te worden door de ecologisch deskundige (voorschrift 9).

Tabel 1: perioden van gevoeligheid voor de haas

Maand	Periode	Uitvoering
januari	minst gevoelige periode	Voorkeursperiode voor het uitvoeren van ruimtelijke activiteiten
februari t/m mei	meest gevoelige periode	Geen ruimtelijke activiteiten uitvoeren die negatieve effecten hebben op hazen
juni t/m september	gevoelige periode	Ruimtelijke activiteiten alleen uitvoeren als uit onderzoek blijkt dat er geen jongen meer aanwezig zijn die worden gezoogd
oktober t/m december	minst gevoelige periode	Voorkeursperiode voor het uitvoeren van ruimtelijke activiteiten

8. **Twee weken voorafgaand** aan de werkzaamheden worden de werklocaties gemaaid op maximaal 5-7 centimeter hoogte. De maaiwerkzaamheden worden uitgevoerd in één werkrichting, om vluchtende dieren één kant op te jagen zodat het doden van haas voorkomen wordt.

Indien de werkzaamheden plaatsvinden in de gevoelige periode of de meest gevoelige periode, dan wordt het werkgebied gemaaid in de minst gevoelige periode (om het plangebied ongeschikt te maken). Het gras moet opnieuw worden gemaaid als het gras langer is dan circa 7 centimeter, totdat de werkzaamheden afgerond zijn. In de gevoelige en meest gevoelige periode voor haas, dient voorafgaand elke maaibeurt een controlebezoek uit te voeren (voorschrift 9).

9. Maximaal twee dagen voorafgaand aan de werkzaamheden in de gevoelige en meest gevoelige periode dient de ecologisch deskundige een controlebezoek uit te voeren om te controleren of er geen hazen aanwezig meer zijn. Dit onderzoek moet in de nacht plaatsvinden met een warmtebeeldcamera. Nadat de ecooloog het werkterrein heeft vrijgegeven kunnen de werkzaamheden daadwerkelijk starten. Hierbij is maatwerk mogelijk bij het aantreffen van jonge hazen, zie voorschrift 7. Bevindingen moeten worden vastgelegd in het logboek.
10. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd. Het deelgebied oost heeft een lengte van circa 7 kilometer. Dagelijks wordt gewerkt aan circa 200 meter van het deelgebied.

Binnen drie weken na het graven van de gleuf wordt de grond teruggeplaatst, waardoor dit deel weer geschikt is als leefgebied voor de haas.

11. De werkzaamheden worden uitgevoerd in één werkrichting vluchtende hazen één richting op te sturen.
12. In het ecologisch werkprotocol moeten de aan- en afvoerroutes van de werkzaamheden opgenomen worden. De routes worden dusdanig aangelegd waarbij de minste verstoring plaatsvindt voor de haas.
13. Voer de werkzaamheden overdags uit, vanaf een half uur voor zonsopkomst tot en met een half uur na zonsondergang. Er wordt geen werkverlichting toegepast in het plangebied vanaf een half uur na zonsondergang tot uiterlijk een half uur voor zonsopkomst.

Onderdeel 2. OVERWEGINGEN

A. Weergave van de feiten

A1. Vergunningsaanvraag

Evides N.V. vraagt vergunning aan om opzettelijk voortplantings- of rustplaatsen van de haas (*Lepus europaeus*) te beschadigen of te vernielen. De vergunning wordt aangevraagd in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De vergunning heeft betrekking op de aanleg van een watertransportleiding vanaf het knooppunt Markiezaat tot aan het industriegebied Vlissingen-Oost Deelgebied Oost. Het totale plangebied is opgedeeld in de delen 'west', 'midden' en 'oost'. Onderhavig besluit heeft betrekking op het deel oost, zie bijlage 2. Voor meer informatie met betrekking tot de werkzaamheden wordt verwezen naar het activiteitenplan (ons kenmerk: 06-819219).

De aanvraag is geregistreerd onder 819219.

Uw aanvraag van 18 maart 2026 was niet compleet. Daarom hebben wij u op 15 april 2026 gevraagd om voor 4 mei 2026 de aanvraag aan te vullen. De termijn voor het nemen van het besluit is tijdelijk opgeschort vanaf 16 april 2026.

Op uw verzoek is de aanvullingstermijn verlengd tot en met 15 juni 2026. Na inleveren van de aanvullende stukken op 8 juni 2026, hebben wij opnieuw vragen gesteld. Wij hebben gevraagd om deze vragen te beantwoorden voor uiterlijk 15 juli 2026. Op 8 juli 2026 hebben wij de beantwoording ontvangen van de tweede vragenronde. Vanaf dat moment was de aanvraag compleet en dus konden we de aanvraag verder in behandeling nemen.

A2. Bevoegd gezag

Het grootste deel van de aangevraagde handeling vindt plaats op het grondgebied van de provincie Zeeland. Gedeputeerde Staten (hierna GS) van Zeeland zijn hier het bevoegd gezag. Een deel van de aangevraagde handeling vindt plaats in de provincie Noord-Brabant. GS van Noord-Brabant zijn hier het bevoegd gezag. Conform Artikel 3.82 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant geldt een vrijstelling van het verbod als bedoeld in artikel 11.54, eerste lid van het Bal, als de activiteit betrekking heeft op het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de haas. Dit betekent dat er geen vergunningsplicht geldt voor de voorgenomen activiteit met betrekking tot de haas binnen de provincie Noord-Brabant.

A3. Procedure

Op de aanvraag is de reguliere procedure uit hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

Wij hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de beslistermijn van 8 weken te verlengen met 6 weken. De verlenging is op 15 juli 2026 medegedeeld.

Van het besluit tot het verlenen van een vergunning zal mededeling worden gedaan op <http://www.officielebekendmakingen.nl>.

Tegen dit besluit staat bezwaar open zoals onder "Rechtsmiddelen" is aangegeven.

B. Toetsing

B1. Waar toetsen en beoordelen wij de aanvraag op?

Wij toetsen aan de artikelen van het onderdeel flora- en fauna-activiteiten van de Ow, het Bal en het Bkl. Ook toetsen wij de aanvraag aan het provinciale beleid voor de soortenbescherming.

GS verlenen voor de ingreep alleen een vergunning, wanneer uit het aanvraagformulier en de daarbij behorende stukken de zekerheid is verkregen dat de ingreep voldoet aan de voorwaarden waarop een vergunning kan worden verleend.

Naar ons oordeel bevat uw vergunningsaanvraag en de daarbij gevoegde stukken, de benodigde objectieve informatie om de voorgenoemde ingreep te kunnen beoordelen.

B2. Beoordeling van het wettelijk kader

Er moet beoordeeld worden of er voldoende is aangetoond dat:

1. Er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
2. Er een wettelijk belang is;
3. De ingreep geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de haas in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

1) Er bestaan geen andere bevredigende oplossingen

Er moet worden aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing (alternatief) bestaat dan het uitvoeren van de door u geplande ingreep voor de haas. Hierbij moet duidelijk worden gemaakt dat de mogelijke alternatieven niet leiden tot minder schade aan de haas.

Alternatieve locatie

Het doel van de aanleg van de watertransportleiding is om de leveringszekerheid van drink- en industriewater in Midden-Zeeland (Noord- en Zuid-Beveland en Walcheren) en West-Brabant veilig te stellen voor de toekomst. Het is daarom noodzakelijk om een watertransportleiding aan te leggen door Midden-Zeeland. Het deelgebied loopt grotendeels door agrarische percelen. Veel agrarische percelen zijn geschikt als leefgebied voor de haas. Als het deelgebied wordt gesitueerd door andere agrarische percelen (alternatieve locatie) zal eveneens leefgebied van de haas aangetast worden.

Om verstoring op de omgeving te voorkomen worden op sommige plekken gestuurde boringen (hierna: HDD) gedaan. Deze methode leidt tot weinig tot geen negatief effect op het leefgebied van de haas. Echter, het is niet mogelijk om overal boringen te doen. Er is namelijk veel ruimte nodig in het verlengde van de 'in- en uitgang' van de boorlocaties voor het uitvoeren van de gestuurde boringen. Dit is niet overal mogelijk. Hierdoor zal er op een deel van het deelgebied toch door middel van open ontgravingen plaats moeten vinden. In het deelgebied oost wordt een gestuurde boring uitgevoerd onder het Schelde-Rijnkanaal en onder de N289 vlakbij het knooppunt Markiezaat.

Alternatieve werkwijze

De werkzaamheden binnen het leefgebied van de haas duren zo kort mogelijk door het faseren van de werkzaamheden. Hierdoor is een kleiner deel (200 meter per dag) van het leefgebied voor maximaal drie weken onbruikbaar binnen het plangebied. Enkel de toplaag wordt in een latere periode teruggeplaatst. Hazen zijn niet zozeer gevoelig voor verlichting, maar wel voor verlichting waar nog geen gewinning heeft kunnen plaatsvinden. Daarom worden de werkzaamheden overdag uitgevoerd tot uiterlijk een half uur voor zonsondergang. Er wordt geen werkverlichting ingezet. Door een half uur voor zonsondergang de activiteiten af te ronden, het werkgebied veilig te stellen en waar mogelijk op te ruimen wordt het gebied weer veilig en toegankelijk voor de haas (voorschrift 13).

Binnen het plangebied in deelgebied oost worden op twee plekken een gestuurde boring uitgevoerd. Deze methode leidt weinig tot geen negatieve effecten op de haas. Echter, het is niet mogelijk om overal boringen te doen, zie alinea *Alternatieve locatie*. De lengte van de boring ondergrond moet bovengronds tijdelijk in gebruik genomen worden. Hierdoor zullen op bepaalde delen van het deelgebied toch open ontgravingen plaats moeten vinden. Op deze locaties zal het werkterrein voorafgaand aan de werkzaamheden onaantrekkelijk gemaakt worden. Voor de hazen betekent dit dat de vegetatie kort wordt gemaaid en kort wordt gehouden. Maximaal twee dagen voorafgaand aan de werkzaamheden in de (meest) gevoelige periode dient de ecologisch deskundige een controlebezoek uit te voeren om te controleren of er geen hazen aanwezig meer zijn. Indien deze niet aanwezig zijn, zal het werkterrein worden vrijgegeven. In totaal zal het leefgebied van de haas per locatie over een

breedte van 30 meter drie weken onaantrekkelijk zijn. Na drie weken kan de haas weer gebruikmaken van het leefgebied (voorschrift 10).

De toplaag is een laag van circa 30 centimeter teelaarde wat gedurende de werkzaamheden opzij wordt gezet in de vorm van een grondwal. Afhankelijk van de weersomstandigheden wordt de toplaag later teruggeplaatst. Wanneer de toplaag in een natte situatie wordt teruggebracht, kan dit grote invloed hebben op de cultuurtechnische toestand van de grond en de akkerbouwfunctie na aanleg van de leiding. Hierdoor is niet met zekerheid aan te geven wanneer de toplaag wordt teruggebracht. Het uitgangspunt is direct na de werkzaamheden de grond terug te brengen, maar dit is niet altijd mogelijk.

Na het dichten van de sleuf (nog voordat de toplaag teruggebracht is), is er kale grond aanwezig. Deze kale bodem zal afhankelijk van de weersomstandigheden snel begroeid raken met allerlei pioniersoorten. Hierdoor wordt het projectgebied weer geschikt als foerageergebied van de haas. Vaak ontstaan er langs de randen van de grondwal ook beschutte plekken waar hazen kunnen rusten. Ook vindt er dan geen verstoring meer plaats door werkzaamheden waardoor het gebied weer geschikt is voor de haas als verblijfplaats en foerageergebied. Voordat de toplaag teruggeplaatst wordt, zal het werkterrein weer gecontroleerd op hazen en indien mogelijk vrijgegeven worden. Dit leidt tot kortdurende verstoring binnen het leefgebied van de haas.

Alternatieve inrichting

De ingreep betreft uitsluitend het realiseren van een ondergrondse watertransportleiding, waarna het terrein in originele staat wordt teruggebracht. Er is geen sprake van herinrichting van het plangebied. De werkstrook van 30 meter is voor drie weken onaantrekkelijk voor de haas, daarna wordt de werkstrook in de originele staat teruggebracht. Met uitzondering van de toplaag, die afhankelijk van de weersomstandigheden op een later moment wordt aangebracht.

Alternatieve planning

Hazen gebruiken hun leefgebied jaarrond en er is dan ook voor adulte hazen geen kwetsbare of minder kwetsbare periode voor ruimtelijke activiteiten aan te wijzen. Jonge hazen zijn echter kwetsbaar vanaf het moment van hun geboorte tot ze ongeveer een maand oud zijn. Dat is de periode waarin ze worden gezoogd en nog weinig mobiel zijn. Jongen zijn vanaf februari tot en met september te verwachten. Vanwege de schaal van het project kan de kwetsbare periode niet vermeden worden. De werkzaamheden zullen gestart worden in september 2026 en doorlopen tot en met 2027. In de paragraaf 3) *Gunstige staat van instandhouding* wordt beschreven op welke wijze omgegaan wordt met de werkzaamheden die vallen binnen de gevoelige en meest gevoelige periode, zie ook voorschrift 7.

U heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat er geen alternatieve locatie, werkwijze, inrichting of planning bestaat voor het uitvoeren van de ingreep, die minder negatieve impact heeft op de haas.

2) Wettelijk belang

De vergunning voor de haas wordt aangevraagd in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Evides N.V. is een waterbedrijf dat in de aan haar toegewezen regio dient te voorzien in voldoende water. Op grond van artikel 2 lid 2 van de Drinkwaterwet is bepaald dat de veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening gezien dient te worden als een dwingende reden van openbaar belang. In artikel 3 van diezelfde wet is bepaald dat een drinkwaterbedrijf verplicht is om te allen tijde zorg te dragen voor levering van voldoende water in een bepaald gebied. Dit houdt onder andere in dat zij dient te borgen dat de drinkwatervoorziening redundant moet zijn uitgevoerd en het risico op een tekort aan water geminimaliseerd moet worden. Voor deze vergunningaanvraag uit dit openbaar belang zich vanwege:

- Leveringszekerheid van drink- en industriewater;

- Toekomstbestendigheid van drink- en industriewater.

Vanaf het knooppunt Markiezaat beschikt Evides N.V. voor het transport van het “Biesbosch water” over één transportleiding; dit is derhalve een zwakke schakel in het systeem van transportleidingen. Als deze leiding faalt, valt de levering van industrie- en landbouwwater in het gebied Midden-Zeeland volledig uit en moet worden overgeschakeld naar drinkwater. Omschakelen naar drinkwater is echter niet meer mogelijk zonder de afspraken over de maximaal toelaatbaar te onttrekken hoeveelheid grondwater op de Brabantse Wal te overschrijden. Dit is uiteraard ongewenst en ook niet toegestaan. Daarom wil Evides zo snel mogelijk de zwakke schakel vervangen en daarvoor is een extra transportleiding noodzakelijk tussen knooppunt Markiezaat en Bathpolderweg te Rilland (dus inclusief passage Schelderijnkanaal, Spuikanaal en Oesterdam). De aanleg van deze leidingen moet passen tussen het aanleggen van diverse ondergrondse TenneT kabels en de aanleg van de waterstofleiding van Hynetwork Services (HNS). Deze vinden plaats in hetzelfde deelgebied (buisleidingenstraat).

Kort samengevat draagt de ingreep bij aan de leveringszekerheid en toekomstbestendigheid van drink- en industriewater:

- Leveringszekerheid van drink- en industriewater:
 - Door de aanleg van een nieuwe leiding wordt de levering van industriewater bij incidenten verzekerd en zal geen drinkwater ingezet hoeven te worden, waardoor de druk hierop afneemt.
- Toekomstbestendigheid van drink- en industriewater:
 - Door de aanleg van een nieuwe leiding wordt de groeiende vraag naar water door de groeiende bevolking, klimaatverandering, energietransitie en economische ontwikkelingen verzekerd.

U heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat de voorgenomen ingreep nodig is in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

3) Gunstige staat van instandhouding

Er moet worden aangetoond dat door het uitvoeren van de ingreep geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de haas in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Landelijke staat van instandhouding

De haas komt wijdverspreid over Nederland voor. De soort is op de Rode lijst aangemerkt als gevoelig. Sinds 1950 is sprake van een sterke afname van de haas. Eén van de grootste oorzaken is de grootschalige veranderingen in de inrichting van ons landschap, gekoppeld aan de intensivering van agrarisch gebruik (Zoogdierverseniging). Ten aanzien van verspreiding en leefgebied is de staat van instandhouding gunstig. Ten aanzien van het populatieniveau is de staat van instandhouding zeer ongunstig. Dit heeft geleid tot een algehele beoordeling van de landelijke staat van de instandhouding als zeer ongunstig voor de haas.

Regionale staat van instandhouding

In tegenstelling tot de landelijke staat van instandhouding is er in de provincie Zeeland geen sprake van een sterke afname van de haas. Uit de *Natuurrapportage Zeeland 2022* blijkt dat de trend ten aanzien van de haas stabiel is. Hoewel de deelaspecten verspreiding en leefgebied op regionaal niveau stabiel zijn, moet de algehele regionale staat van instandhouding toch als ongunstig worden beoordeeld. Dit komt doordat het huidige populatieniveau achterblijft bij de historische referentiewaarden. Zo ligt de trend van de Living Planet Index voor zoogdieren in Zeeland momenteel nog onder de 100. Dit is een verslechtering ten opzichte van het meetjaar 1996. De referentiewaarde voor een gunstige staat van instandhouding is gebaseerd op het jaar van inwerkingtreding van de Habitatrichtlijn (1994 voor Nederland). Het juridische uitgangspunt is dat de toestand van de natuur na de inwerkingtreding van deze richtlijn niet mag verslechteren. Omdat er sindsdien wel degelijk een achteruitgang heeft plaatsgevonden en de populatie zich nog altijd onder het niveau van

1994 bevindt, kan worden geconcludeerd dat de regionale staat van instandhouding als ongunstig moet worden beoordeeld.

Aanwezigheid haas in plangebied

In het plangebied (deelgebied oost) zijn op meerdere locaties hazen aangetroffen tijdens het nader onderzoek, zie figuur 1 in bijlage 3 van het activiteitenplan (ons kenmerk: 06-819219). Hiermee is aangetoond dat de soort gebruik maakt van het plangebied (deelgebied oost). De haas is niet in het gehele plangebied waargenomen, maar in het gehele plangebied is vergelijkbaar biotoop aanwezig, dat geschikt is voor de haas. Daarom wordt ervanuit gegaan dat de haas in het gehele plangebied aanwezig is of aanwezig kan zijn. De maatregelen zoals beschreven in de voorschriften van dit besluit moeten worden toegepast in het gehele plangebied.

Effecten werkzaamheden op haas en werkwijze

De werkzaamheden bestaan uit het graven van sleuven voor de watertransportleiding en het uitvoeren van horizontale gestuurde boringen (HDD). Op de locaties van de HDD vindt geen aantasting aan het leefgebied van de haas plaats, of verstoring van de haas, omdat de leiding onder de grond geboord wordt. Bij de in- en uitgang van de boringlocaties is er wel sprake van aantasting van het leefgebied van de haas. Deze aantasting van het leefgebied en verstoring is vergelijkbaar met de open ontgraving.

De werkstrook van de open ontgraving heeft een breedte van circa 30 meter. De totale lengte van de werkstrook van deelgebied oost is circa 7 kilometer. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd (voorschrift 10). Er wordt gewerkt in één richting, waarin dagelijks 200 meter sleuf aangelegd wordt (voorschrift 10 en 11). Na de aanleg van de sleuf en de plaatsing van de watertransportleiding wordt de sleuf binnen drie weken gedicht. Na de dichting van de sleuf wordt zo snel mogelijk de toplaag teruggebracht. Dit is echter afhankelijk van de weersomstandigheden, zie de alinea 'alternatieve werkwijze'. Na het dichten van de sleuf, is de werkstrook weer toegankelijk voor de haas. In het begin is de grond nog kaal, maar de bodem zal snel begroeid raken met pionierplanten. Bovendien is er geen sprake van verstoring meer, omdat de werkzaamheden afgerond zijn.

Tijdens de werkzaamheden is alternatief leefgebied ruim voorhanden. De ingreep vindt hoofdzakelijk plaats op agrarische percelen. De werkstrook heeft een breedte van circa 30 meter breedte. Zowel ten noorden als ten zuiden van vrijwel de gehele werkstrook zijn uitwijkmogelijkheden aanwezig voor de haas in de vorm van andere agrarische percelen. Enkel zijn de uitwijkmogelijkheden op het bedrijventerrein nabij Middenhof beperkter, omdat ten noorden en ten zuiden van de werkstrook bedrijventerrein aanwezig is. Tijdens het nader onderzoek zijn hier geen hazen aangetroffen. De strook grasland tussen het bedrijventerrein heeft een breedte van circa 50 meter. De geschiktheid van deze strook grasland is lager voor de haas, vanwege de smalle strook vegetatie en de aanwezigheid van bedrijvigheid in de directe omgeving. De uitwijkmogelijkheden voor de haas op deze locatie zijn gelegen ten westen van het bedrijventerrein in de vorm van agrarische percelen. Om de verstoring voor de haas zo klein mogelijk te houden, dienen de aan- en afvoerroutes dusdanig aangelegd te worden dat er altijd vluchtroutes beschikbaar zijn tussen de werkstrook en uitwijkmogelijkheden (voorschrift 12).

Planning

De werkzaamheden in het deelgebied oost worden opgestart vanaf september 2026. De werkzaamheden zullen doorlopen tot en met april 2027. Hazen gebruiken hun gebied jaarrond en er is dan ook voor adulte hazen geen kwetsbare of minder kwetsbare periode voor ruimtelijke activiteiten aan te wijzen. De bepaling van de kwetsbare of gevoelige periode voor de haas wordt gebaseerd op de aanwezigheid van (net geboren) jonge hazen die gezoogd worden. De aanwezigheid van net geboren hazen is mogelijk van februari tot en met september. Hazen kunnen meerdere malen per jaar jongen krijgen. De genoemde perioden kunnen ook eerder of later beginnen of eindigen, afhankelijk van de weersomstandigheden voorafgaand aan de voortplantingsperiode. Net geboren hazen zijn niet mobiel en zullen daarom niet vluchten voor graafmachines, zoals oudere hazen wel zouden doen. Daarom heeft het de voorkeur om de werkzaamheden buiten de meest kwetsbare periode van de haas uit te voeren.

Activiteiten die negatieve effecten kunnen hebben op hazen worden uitgevoerd buiten de meest kwetsbare periodes van de haas. Voor de haas wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende periodes met betrekking tot de gevoeligheid van de soort. Tabel 1 laat de periodes van gevoeligheid voor de haas zien.

Tabel 1: periodes van gevoeligheid voor de haas

Maand	Periode	Uitvoering
januari	minst gevoelige periode	Voorkeursperiode voor het uitvoeren van ruimtelijke activiteiten
februari t/m mei	meest gevoelige periode	Geen ruimtelijke activiteiten uitvoeren die negatieve effecten hebben op hazen
juni t/m september	gevoelige periode	Ruimtelijke activiteiten alleen uitvoeren als uit onderzoek blijkt dat er geen jongen meer aanwezig zijn die worden gezoogd
oktober t/m december	minst gevoelige periode	Voorkeursperiode voor het uitvoeren van ruimtelijke activiteiten

De minst gevoelige periode voor de haas loopt van oktober tot en met januari. Deze periode is de voorkeursperiode voor het uitvoeren van ruimtelijke activiteiten (voorschrift 7), zie tabel 1.

De periode van februari tot en met mei is de meest gevoelige periode voor de haas, zie tabel 1. In deze periode worden geen ruimtelijke activiteiten uitgevoerd die een negatief effect hebben op hazen (voorschrift 7). Om negatieve effecten op (jonge) hazen te voorkomen tijdens de meest gevoelige periode, wordt het plangebied onaantrekkelijk gemaakt voor de haas voorafgaand aan deze periode. Het onaantrekkelijk maken van het plangebied wordt uitgevoerd voorafgaand de meest gevoelige periode, namelijk voor 1 februari in het betreffende jaar. Het plangebied wordt onaantrekkelijk gehouden door regelmatig maaien, waarbij het gras kort gehouden wordt tot een hoogte van circa 5-7 centimeter hoogte (voorschrift 8). Kale akkers zijn eveneens onaantrekkelijk voor de haas.

De gevoelige periode voor de haas loopt van juni tot en met september, zie tabel 1. Voor deze periode geldt eveneens dat het plangebied voorafgaand de werkzaamheden onaantrekkelijk gemaakt wordt voorafgaand de start van de gevoelige periode (voorschrift 7).

Voorafgaand de start van de werkzaamheden in de meest gevoelige periode en gevoelige periode wordt een veldbezoek uitgevoerd (voorschrift 9). Deze maatregel wordt uitgevoerd samen met het onaantrekkelijk maken van het plangebied voor de haas. Het doel van het onderzoek is om de aanwezigheid van jonge hazen in kaart te brengen. Het onderzoek wordt maximaal twee dagen voorafgaand de start van de werkzaamheden uitgevoerd. Dit onderzoek moet in de nacht plaatsvinden met een warmtebeeldcamera (voorschrift 9). Als uit het onderzoek blijkt dat er geen jonge hazen aanwezig zijn, dan kunnen de werkzaamheden aanvangen binnen de meest gevoelige en gevoelige periode van de haas.

Maatwerk is ook mogelijk: indien in een deel van het plangebied geen jonge hazen worden aangetroffen, kunnen werkzaamheden plaatsvinden in dat deel van het plangebied. Dit alles moet plaatsvinden onder begeleiding van een deskundig ecoloog. Werkzaamheden kunnen binnen de gevoelige periode van de haas uitgevoerd worden, mits uit onderzoek blijkt dat er geen jonge hazen ter plaatse zijn. De ecoloog bepaalt de minimale afstand die gehouden moet worden vanaf de jonge hazen. Het uitgangspunt is dat de werkzaamheden niet kunnen leiden tot verstoring van de aanwezige jonge hazen. Bevindingen moeten worden vastgelegd in het logboek.

Cumulatieve effecten

De watertransportleiding wordt aangelegd vanaf het knooppunt Markiezaat tot aan het industriegebied Vlissingen Oost. Het plangebied is opgedeeld in drie delen: deel west, midden en oost. Het onderhavig besluit heeft betrekking op het deel oost. In de delen west en

midden worden dezelfde werkzaamheden uitgevoerd. De effecten op de haas zijn dan ook vergelijkbaar met de effecten van de werkzaamheden in het deel oost. De werkzaamheden in de verschillende deelgebieden worden niet tegelijkertijd uitgevoerd, maar gefaseerd. Daarnaast worden de werkzaamheden zelf ook gefaseerd uitgevoerd, namelijk 200 meter per dag. De werkzaamheden worden voornamelijk uitgevoerd in agrarische (akkerbouw)percelen en kunnen daardoor een hoge mate van verstoring. In de nabijheid van het projectgebied zijn geen andere projecten bekend. Cumulatieve effecten van de werkzaamheden in de verschillende deelgebieden en eventuele andere projecten zijn daarom op dit moment niet voorzien.

U heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat de voorgenomen ingreep inclusief maatregelen geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de haas in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling van het provinciaal beleid

I. Beleidsnota Natuurwetgeving

Het soortenbeleid is geregeld in de Beleidsnota Natuurwetgeving: "Meer prioriteit voor Zeeuwse Biodiversiteit". In de Beleidsnota Natuurwetgeving zijn over de haas in relatie tot ruimtelijke ingrepen geen specifieke bepalingen opgenomen.

Vergunningaanvragen met betrekking tot de haas worden daarom getoetst aan de wettelijke criteria. Deze toets heeft plaatsgevonden onder B2 van dit besluit.

II. Zeeuwse Omgevingsvisie

In de Zeeuwse Omgevingsvisie wordt benoemd dat Evides verantwoordelijk is voor de productie en distributie van het drinkwater in Zeeland. Verder wordt in hoofdstuk 16.3 het volgende subdoel benoemd: de onttrekking en aanvulling van grondwater zijn in balans. Onttrekking van grond- en oppervlaktewater mag niet leiden tot vermindering van de watervoorraden. De verwachte toename van de behoefte aan zoet water in droge perioden vraagt om betere afspraken over gebruik, opslag en verdeling van water.

Vanaf knooppunt Markiezaat beschikt Evides voor het transport van het "Biesbosch water" over 1 transportleiding, dit is derhalve een zwakke schakel in het systeem van transportleidingen. Als deze leiding faalt valt de levering van industrie – en landbouwwater in het gebied Midden-Zeeland volledig uit en moet worden overgeschakeld naar drinkwater. Omschakelen naar drinkwater is echter niet meer mogelijk zonder de afspraken over de maximaal toelaatbaar te onttrekken hoeveelheid grondwater op de Brabantse Wal te overschrijden, dit is uiteraard ongewenst en ook niet toegestaan. De aanleg van de extra watertransportleiding draagt bij aan het toekomstbestendig maken van de drinkwater- en industriewaterlevering in Zeeland.

De voorgenomen ingreep is daarom niet in strijd met de Zeeuwse omgevingsvisie.

C. Conclusies

U heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat:

- 1) er geen andere bevredigende oplossing bestaat van de voorgenomen ingreep;
- 2) de ingreep nodig is in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- 3) door de uitvoering van de ingreep geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de haas in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Het verlenen van de vergunning levert ook geen strijdigheid op met het provinciaal beleid.

Wij zijn daarom van oordeel dat de vergunning onder oplegging van voorschriften (onderdeel 1) kan worden verleend.

Bijlage 1 – Relevante wet- en regelgeving

Ob = Omgevingsbesluit

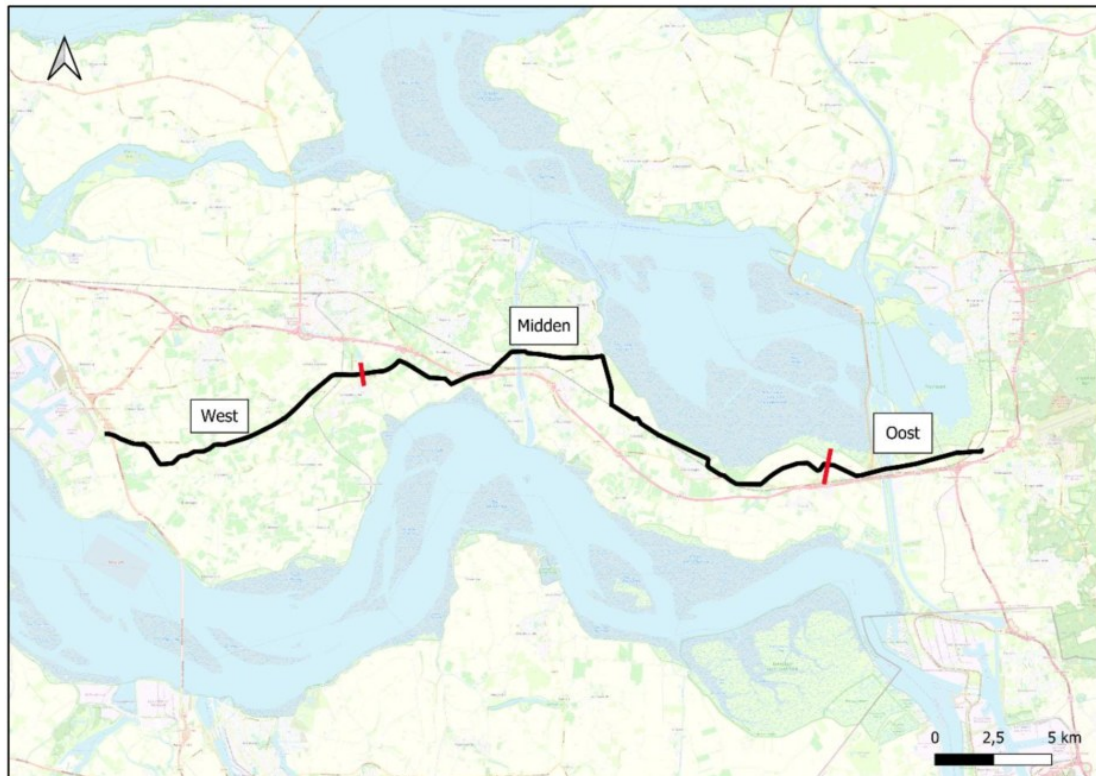
Ow = Omgevingswet

Bal = Besluit activiteiten leefomgeving

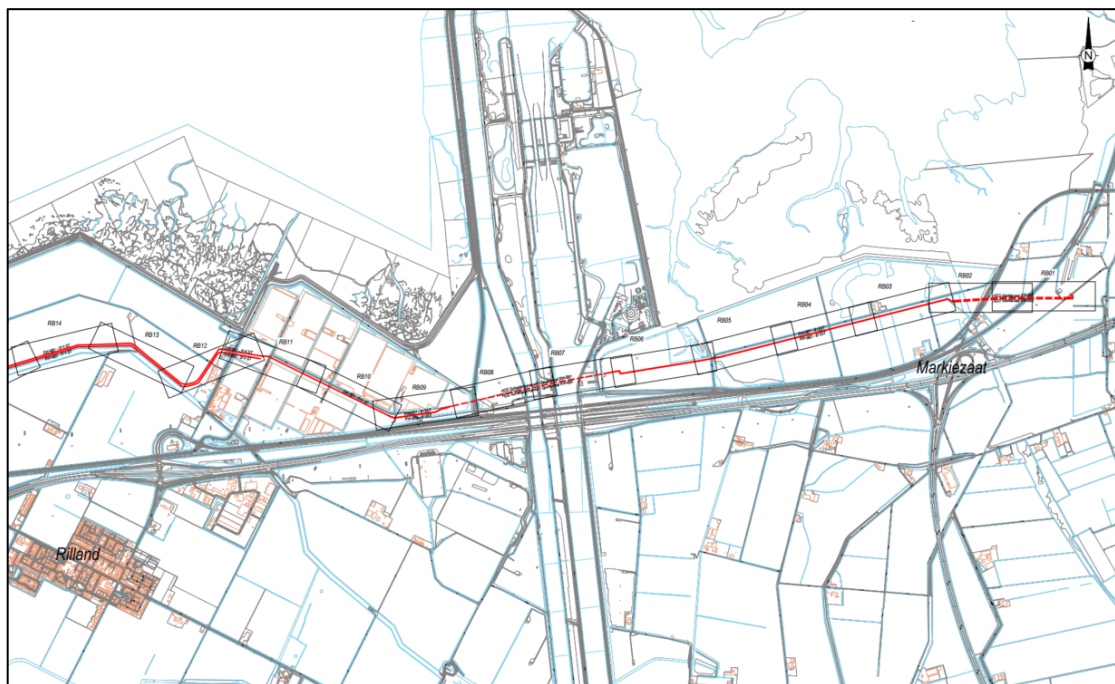
Bkl = Besluit kwaliteit leefomgeving

Omschrijving	Artikelen
Omgevingsvergunningplicht	Artikel 5.1 lid 1 Ow
Afstemmen met ander bestuursorgaan (waaronder andere provincie of land)	Artikel 2.2 lid 1 Ow
Doel van de wet	Artikel 1.3 Ow
Vergunningplichtig gevallen andere soorten	Artikel 11.54, lid 2 Bal
Beoordelingsregels flora- en fauna-activiteit: andere soorten	Artikel 8.74 I lid 1 Bkl
Bevoegdheid intrekken omgevingsvergunning	Artikel 18.10, eerste en vierde lid Ow
Zorgplicht	11.6 Bal
Zorgplicht Flora en Fauna	Artikel 11.27 Bal

Bijlage 2 – Kaarten van het plangebied

Figuur 1 - Het plangebied van de aanleg van een watertransportleiding vanaf het knooppunt Markiezaat tot aan het industriegebied Vlissingen-Oost. Het totale plangebied is opgedeeld in de delen 'west', 'midden' en 'oost'. Onderhavig besluit heeft betrekking op het deel oost.

Figuur 2 – De rode lijn op de kaart laat de locatie zien van de watertransportleiding.

Bijlage 3 – Invulformulier logboek

Stuur het logboek twee dagen nadat de benodigde werkzaamheden zijn afgerond naar RUD-zeeland via handhaving.groen@rud-zeeland.nl. Onder vermelding van het zaaknummer van de vergunning.

Zaaknummer: 819219			
Nr. voorschrift	Datum & ecologisch deskundige/waarnemer	Wijze van invulling/afwijking voorschrift	Paraaf werkverantwoordelijke